

De Slotsbrug bij Abcoude en de voormalige Waterschappen op de Binnenlandsche lasten.

De Slotsbrug, is gelegen in den Horn, een binnenweg van Abcoude naar Baambrugge.

De naam is ontleend aan het Slot Abcoude, dat eertijds in de onmiddellijke nabijheid stond en waarvan de ruïnes 60 jaar geleden zijn opgeruimd.

Over het onderhoud van de brug is reeds meer dan 100 jaren strijd gevoerd tusschen het gemeentebestuur en de verschillende Waterschappen. Het gevolg hiervan was, dat de brug dikwijls in zeer vervallen toestand verkeerde.

De polder van Vinkeveen, die uitwaterde in de Slotswetering, schijnt tot 1818 de brug te hebben onderhouden. Er was toen echter eene groote reparatie noodig en omdat de uitwatering door de kleine Winkelpolder niet meer werd toegestaan, meende het Polderbestuur van Vinkeveen dat de kleine Winkelpolder voortaan voor het onderhoud moest zorgen.

Daarna heeft men getracht in het slechte onderhoud te voor-

zien door eene jaarlijksche bijdrage van het Waterschap van de Binnenlandsche Lasten.

In de gemeenten Abcoude-Baambrugge en Abcoude-Proostdij bestonden namelijk zoogenaamde Waterschappen van de Binnenlandsche lasten, door welke Waterschappen een omslag geheven werd van de ongebouwde eigendommen. Hieruit werden diverse onkosten bestreden, die tot zekere hoogte in verband stonden met het gebruik der landerijen, zoo als bijdragen voor het onderhoud van bruggen, wegen, enz.

Toen deze moerassige streken meer bewoond werden ontstonden er polders, die door dijken omgeven waren, waardoor de inwonenden hunne landerijen tegen overvloedig water konden beschermen.

Over deze dijken had het verkeer plaats en zoo ontstonden wegen waarvan het onderhoud, dat toen nog zeer gering was, ten laste van de eigenaars der heerlijkheden of van de aangelanden kwam, die dan ook de meest belanghebbenden waren.

Later werd het verkeer grooter en dientengevolge liet het onderhoud wel eens te wenschen over, omdat de aangelanden niet meer de hoofdzakelijke gebruikers der wegen waren en dus niet meer al de onderhoudslasten wilden dragen.

Toen zijn vermoedelijk de Waterschappen voor de Binnenl. lasten ontstaan, die zodoende deze tekorten in het onderhoud wat aanvulden en de lasten meer gelijkmatig over alle land-eigenaren en gebruikers verdeelden.

Reeds vroeg was er overheidstoezicht op deze publiek rechtelijke lichamen.

In het Placaatboek van Utrecht vindt men eene Generale ordonnantie van 28 Januari 1686 van de Staten 's Lands van Utrecht, rakende het invorderen en executeeren van alle reële ongelden, met aankleve van dien.

In art. 100 worden behandeld de Erfdijkslasten, Vechtgeld, Slaperdijksgeld, Crommerijns-geld, Molengeld, Zeedijks-geld en Personeele en Binnenlandsche lasten.

Ook is bij Kon. besluit van 2 November 1826 no. 162 vastgesteld het Reglement van administratie der Polders, Kroosheemraadschappen, Molens, Erfdijk-, Kerspel- en alle andere Binnenlandsche besturen welker kosten reëel gedragen worden.

Behalve algemeene reglementen hadden de Waterschappen van de Binnenlandsche lasten ook een bijzonder reglement.

Het laatst vastgestelde reglement van het Waterschap op de Binnenlandsche lasten van Abcoude-Baambrugge dateert van 20 Juli 1859.

In art. 15 van dat bijzonder reglement was o.a. bepaald, dat een jaarlijksche bijdrage werd verleend in het onderhoud van de Slotsbrug.

Omstreeks 1865 oordeelden Gedeputeerde Staten dat deze Waterschappen zooals zij het noemden „in strijd waren met de tegenwoordige orde van zaken en het onderhoud van wegen, enz. eene aangelegenheid was waarin de Burgerlijke gemeente moest voorzien”.

Bij Prov. blad no. 56 van 1866 zijn toen de Binnenlandsche lasten opgeheven.

Het gemeentebestuur van Abcoude-Baambrugge heeft toen met de verschillende Waterschappen overeenkomsten aangegaan waarbij de Waterschappen zich verbonden om jaarlijks 15 cent per bunder aan het Gemeentebestuur te betalen, waar tegen over het gemeentebestuur zich verbond om het onderhoud op zich te nemen van al die werken, die vroeger door het Waterschap van de Binnenlandsche lasten werden onderhouden.

In die overeenkomsten werden enkele onderhouds-objecten met name genoemd. Zoo staat in de overeenkomsten met den eigenaar van de Slotspolder, Willem van den Bosch d.d. 15 November 1867 en met de eigenaresse van de landen der zoogenaamde 80 Morgen of het Waterschap de Winkel d.d. 29 September 1868 met de gemeente Abcoude-Baambrugge aangegaan ten overstaan van Notaris Sandrinus van Kempen te Abcoude: dat de gemeente Abcoude-Baambrugge voortaan *speciaal* op zich zal nemen het onderhoud der Slotsbrug.

Hoewel uit het Reglement over de Binnenlandsche lasten blijkt, dat slechts een bijdrage in het onderhoud der Slotsbrug werd gegeven, heeft de gemeenteraad zich toch verbonden het *geheele* onderhoud op zich te nemen en heeft daardoor de instandhouding van de brug in de toekomst verzekerd, om te voorkomen, dat tengevolge van de onzekere onderhoudsplicht het verkeer werd belemmerd.

De brug bleef echter in onderhoud bij de Waardasackerpolder, die daarvoor later een subsidie van de Gemeente Abcoude-Baambrugge ontving. Kort geleden is echter de desbetreffende overeenkomst opgezegd en heeft de gemeente de brug laten repareren.

Verder kan nog het navolgende worden medegedeeld:

1° Bij eene Resolutie van 4 November 1774 hebben Gedeputeerde Staten verlof verleend, de brug bij het slot te Abcoude te veranderen in een ophaalbrug.

Zulks geschiedde op een verzoek van Schout en Schepenen, Poldermeesteren en Ingelanden zoo van Vinkeveen, als Proostdij, Aesdom in 't Veen, St. Pietersgerecht.

't Eigenaardige is dat Abcoude—Baambrugge niet genoemd werd. Vermoedelijk, omdat men toen die gemeente niet tot onderhoud verplicht achtte.

2° In het jaar 1848 richtte de Heer Cornelis Dros, zeepzieder te Leiden, grondeigenaar in den polder de 80 Morgen of kleine Winkelpolder, tot den gemeenteraad van Abcoude—Baambrugge een verzoek om de zoogenaamde Slotsbrug te mogen verwijden en te veranderen in een losse brug, zoodat men er met een schuit van zes voet door kon varen.

Uit de gevoerde correspondentie blijkt, dat het de bedoeling van den Heer Dros was om de ruïne van het Abcouder Slot te koopen en deze, door verbouwing van een gedeelte, in te richten tot zomerverblijf. Het overige gedeelte zou worden gesloopt.

Hij wilde, zijne bezittingen dan van uit Leiden per zeilboot kunnen bereiken.

Het toenmalige gemeentebestuur wilde met een losse brug geen genoegen nemen, omdat deze geen voldoende zekerheid gaf voor een veilig verkeer, vooral omdat de brug gelegen was in een voor het algemeen verkeer bestemden weg.

Om echter aan het verlangen van den adressant tegemoet te komen, werd bij raadsbesluit van 18 Februari 1848 vergunning verleend de brug te verwijden en te veranderen in een ophaalbrug, ten genoee van het gemeentebestuur.

Aan deze vergunning werd de voorwaarde verbonden, dat de Heer Dros de Slotsbrug te allen tijde moest onderhouden, en zijne bezittingen in den Kleinen Winkelpolder moest bezwaren met dat onderhoud.

Dit besluit geeft blijk van de goede zorgen der vroede vaders, vooral waar het verkeersaangelegenheden betrof en van een zuinig finantieel beheer, gedachtig als zij waren aan de spreuk: „Gouverner c'est prévoir”.

Ook blijkt hieruit, dat het onderhoud der brug nog veel

te wenschen overliet en er nog geen bepaalde onderhoudsplichtige was aan te wijzen.

Jammer, dat de Heer Dros van deze vergunning geen gebruik heeft gemaakt, vermoedelijk omdat hij afzag van zijn voornemen om het Abcouder Slot te koopen.

Ware de ophaalbrug tot stand gekomen, dan had het gemeentebestuur voortaan de macht gehad om in het onderhoud steeds voldoende te voorzien, buiten bezwaar van de gemeentekas; immers de erfdienstbaarheid van het onderhoud was gevestigd op eenige hectaren land.

Abcoude, Mei 1921.

W. W. E. ROSENKÖTTER.